

Voksenopplæring

Studieforbund og fjernundervisnings- institusjoner

Norges offisielle statistikk

I denne serien publiseres hovedsakelig primærstatistikk, statistikk fra statistiske regnskapssystemer og resultater fra spesielle tellinger og undersøkelser. Serien har først og fremst referanse- og dokumentasjonsformål. Presentasjonen skjer vesentlig i form av tabeller, figurer og nødvendig informasjon om datamaterialet, innsamlings- og bearbeidingsmetoder, samt begreper og definisjoner. I tillegg gis det en kort oversikt over hovedresultatene.

Serien omfatter også publikasjonene Statistisk årbok, Historisk statistikk og Veiviser i norsk statistikk.

Official Statistics of Norway

This series consists mainly of primary statistics, statistics from statistical accounting systems and results of special censuses and surveys, for reference and documentation purposes. Presentation is basically in the form of tables, figures and necessary information about data, collection and processing methods, and concepts and definitions. In addition, a short overview of the main results is given.

The series also includes the publications Statistical Yearbook of Norway, Historical Statistics and Guide to Norwegian Statistics.

© Statistisk sentralbyrå, juli 2003

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6391-3 Trykt versjon

ISBN 82-537-6392-1 Elektronisk versjon

Emnegruppe

04.02.50 Voksenopplæring og annen undervisning

Design: Enzo Finger Design

Trykk: Statistisk sentralbyrå/80

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpige tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	, (.)

Forord

Denne publikasjonen dokumenterer studieforbunds- og fjernundervisningsstatistikken. Disse statistikkene er summariske, og dekker over tre fjerdedel av opplæringsaktiviteten innenfor voksenopplæring.

Statistikk over kursaktiviteter i regi av studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene er å finne under statistikk for utdanningsområdet i Statistisk sentralbyrås Web-sider på Internett. Web-adressen er: <http://www.ssb.no/04/02/50/>.

Førstekonsulent Hossein Moafi og Rådgiver Terje Risberg har arbeidet med publikasjonen. Ansvarlig seksjonssjef er Elisabetta Vassenden, Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Statistisk sentralbyrå,
Oslo/Kongsvinger, 19. mai 2003

Svein Longva

Johan-Kristian Tønder

Innhold

1. Innledning	7
2. Bakgrunn og formål	7
3. Opplegg og gjennomføring	8
3.1. Omfang	8
3.2. Datainnsamling	8
3.3. Kontroll og revisjon	8
3.4. Feilkilder og usikkerhet	8
3.5. Dataflyt	9
4. Begreper, kjennemerker og grupperinger	11
4.1. Begreper og benevnelser i summarisk voksenopplæringsstatistikk	11
4.2. Definisjon av de viktigste kjennemerkene	11
5. Noen hovedresultater	11
5.1. Studieforbund	12
5.2. Fjernundervisning	13
6. Mer informasjon	20
Vedlegg	
1. Variabelliste for summarisk voksenopplæringsstatistikk	21
2. Emneinndeling for rapportering av kursvirksomhet	25

Tabellregister

5.1. Studieforbund. Antall kurs, deltakere og studietimer. 1998 - 2001	15
5.2. Studieforbund. Antall kurs, deltakere og studietimer, etter fylke. 1998 - 2001.....	15
5.3. Studieforbund. Antall deltakere, etter alder, kjønn og hovedemne. 1998 - 2001	16
5.4. Studieforbund. Antall deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 1998 - 2001	16
5.5. Fjernundervisning. Antall kursfullføringer og studietimer, etter institusjoner. 1998 - 2001	16
5.6. Fjernundervisning. Kursfullføringer og antall normerte studietimer, etter deltakernes bostedsfylke. 1998 - 2001	17
5.7. Fjernundervisning. Antall fullføringer, etter alder, kjønn og hovedemner. 1998 - 2000	17
5.8. Fjernundervisning. Antall fullføringer, etter eksamen og nivå. 1998 - 2001	17

Figurregister

Figur 3.1. Organisering av studieforbundsstatistikk, dataflyt	9
Figur 3.2. Organisering av fjernundervisningsstatistikk, dataflyt	10
Figur 5.1. Studieforbund. Prosentvise endringer i antall kurs. 2001 i forhold til 2000.....	18
Figur 5.2. Studieforbund. Antall deltakere, etter kjønn og hovedemner. 2001	18
Figur 5.3. Fjernundervisning. Prosentvise endringer i normerte timer. 2001 i forhold til 2000	19
Figur 5.4. Fjernundervisning. Kursfullføringer, etter kjønn og hovedemne. 2001.....	19

1. Innledning

Voksenopplæringen i Norge har sine røtter i det folkelige opplysningsarbeidet som vokste frem i midten av 19. århundre. Selskapet for Folkeopplysningens Fremme som ble stiftet i 1851 formulerer formålet og hovedtanken bak opplysningsarbeidet på følgende måte: "at virke til folkets opplysning med særlig hensyn til folkeaandens vækkelse, utvikling og forædling". Etter hvert som det norske utdanningssystemet utviklet seg, vokste også voksenopplæringsbegrepet frem sammen med begrepet livslang læring.

Kursvirksomhet i regi av studieforbundene og frittstående fjernundervisningsinstitusjonene er en omfattende del av voksenopplæring i Norge. Studieforbundene alene rommer 73 prosent av alle kursdeltakerne innenfor voksenopplæring. Studieforbundene og frittstående fjernundervisningsinstitusjonene tilbyr voksne både opplæring og eksamen på ulike nivå. Målet er å heve kompetansenivået i den voksne delen av befolkningen så vel som å fremme personlig utvikling hos den enkelte for å kunne imøtekomme kravene fra bl.a. arbeidsmarkedet. Hovedprinsippene for kursvirksomhet og opplæring i regi av studieforbundene og frittstående fjernundervisningsinstitusjonene angis av Lov om voksenopplæring. Denne loven ble vedtatt i Stortinget 13. mai 1976 og trådte i kraft 1. august 1977.

Statistikken om ovenstående kursvirksomheter er summariske, og de inngår i Statistisk sentralbyrås database for voksenopplæringsstatistikk. Hovedmålet med denne publikasjonen er å dokumentere denne delen av voksenopplæringsstatistikken på en slik måte som gjør det enklere å bruke, forstå og analysere den. Publikasjonen tar for seg bakgrunn, utviklingstrekk og formålet ved studieforbunds- og fjernundervisningsstatistikken samt en detaljert beskrivelse av definisjoner, kjennemerker og begreper. Publikasjonen inneholder også en del hovedresultater fra den summariske voksenopplæringsstatistikken. For mer detaljerte tall og tabeller henvises leseren til "Aktuell utdanningsstatistikk - Voksenopplæring i Norge" og på våre Internetsider om emnet.

2. Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeidet og publiserte en årlig Norges offisielle statistikk om voksenopplæring i perioden 1969 - 1987. Frem til 1975 omfattet statistikken kun opplæringsvirksomhet i skoleverket, yrkesopplæringskurs for voksne igangsatt av fylkesarbeidskontorene og voksenopplæringstiltak i regi av folkeopplysningsorganisasjonene. Fra skoleåret

1975/76 ble voksenopplæringsstatistikken lagt om i tråd med bearbeidingsplan utarbeidet av UNESCO, og dekket samtidig den virksomhet som er omtalt i Lov om voksenopplæring av 1977, dvs. grunntutdanning med paralleller og utdanninger uten paralleller innenfor det ordinære utdanningssystem, f.eks. etterutdanning og frivillig studievirksomhet. Opplæring i regi av brevskolene (fjernundervisning) og intern opplæring i bedrifter var ikke med i denne statistikken. Denne statistikken ble publisert frem til 1990/91.

Endringer i loven om voksenopplæring (St.prp.nr. 46 1990-91) aktualiserte igjen problemstillingen rundt dokumentasjon og synliggjøring av realkompetanse innenfor voksenopplæring. Høsten 1994 ble SSB kontaktet av daværende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF), og arbeidet med et prosjekt som skulle belyse ovennevnte problemstillingen kom i gang fra våren 1995. Arbeidet ble begrenset til den opplæringsvirksomhet som foregår i studieforbundene. Prosjektet ble avsluttet høsten 1997 med en prøverapportering der 95 prosent av kursvirksomheten for 1996 ble innrapportert etter noen av de nye kriterier. I 1997 ble det samme prosjektet gjennomført for kursvirksomheten innenfor frittstående fjernundervisningsinstitusjoner.

Den første ordinære rapporteringen fra studieforbundene til SSB fant sted våren 1998 med rapportering av kursvirksomhet for 1997. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner rapporterte sin kursvirksomhet til SSB for første gang våren 1999 med rapportering av kursvirksomhet for 1998. De første rapporteringene fra både studieforbundene og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner var noe mangelfulle. Dette har forbedret seg betraktelig i de siste årene.

I perioden 1969 - 1990 ble oppgavene hentet inn på skjema, men denne ordningen ble erstattet med elektronisk rapportering i de nye rapporteringer.

Hovedformålet med disse statistikkene er å kartlegge og synliggjøre ulike sider ved opplæring arrangert av studieforbundene og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Statistikkene tar sikte på følgende målsetninger: Synliggjøre kursvirksomhetens omfang mht. deltakernes kjønn og alder, kursnivå, emnevalg, dokumentere kostnader knyttet til kursvirksomhet samt synliggjøre omfanget av opplæring for særskilte målgrupper.

Summarisk voksenopplæringsstatistikk dekker Utdannings- og forskningsdepartementets (UFD) behov for data om opplæringsvirksomhet tilrettelagt for voksne, og dets behov for bl.a. grunnlagsmaterialet for tildeling av statstilskudd. Denne statistikken dekker også Voksenopplæringsforbundet (Vofo) og

Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF)¹ sine behov for data, og etterspørsel fra forskningsinstitusjoner og andre brukere innenfor offentlig og privat sektor. Tilbakeføring av data til det enkelte oppgave-giver med tall for egen virksomhet er også et formål med summarisk voksenopplæringsstatistikk.

3. Opplegg og gjennomføring

3.1. Omfang

Voksenopplæringsstatistikken dekker all kursvirksomhet i regi av studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner som er tilskuddberettigede. Minstekrav for å være tilskuddberettiget og for å inngå i statistikken er at den enkelte deltaker må ha fylt 14 år ved opplæringsstart, og opplæringstiltaket må være fullført av minst fem deltakere og vare i minst 12 studietimer. Etter forskrifter gitt i medhold av voksenopplæringslovens § 22 kan det gjøres unntak fra bestemmelsene om minste alder og deltaker-tall for enkelttiltak, men det kan ikke gis dispensasjon fra bestemmelsene om minste antall studietimer (KUF, Rundskriv F-3/99). Dessuten må kursdeltakere ha vært til stede minst 75 prosent av undervisningen for å inngå i statistikken.

Enhetene i rapporteringen fra studieforbundene er de enkelte kurs. Hvert kurs rapporteres med kursets emne, kommune der kurset blir holdt, kursets nivå og varighet samt antall deltakere fordelt på kjønn, aldersgrupper og særlig målgruppe. I tillegg rapporteres kursets finansieringsform.

Til forskjell fra studieforbundene, er enhetene i rapporteringen fra fjernundervisningsinstitusjonene kursfullføringer. Hver kursfullføring rapporteres med kursets emne, kursdeltakerens bostedskommune, kjønn, aldersgruppe og målgruppe, samt kursets nivå og varighet, tidspunkt for begynnelse og tidspunkt for fullført 75 og eller 100 prosent av kurset. I tillegg rapporteres kursets finansieringsform. NFF rapporterer oversikt over godkjente kurs, og informasjon om de forskjellige kursene; normerte studietimer, underemner osv. Rapporteringene fra institusjonene blir slått sammen med rapporteringen fra NFF.

3.2 Datainnsamling

SSB henter inn summarisk voksenopplæringsdata fra ulike forbund og institusjoner med hjemmel i statistikkloven. I tillegg er hjemmelsgrunnlaget departementets forskrift til lov om voksenopplæring vedrørende tilskudd, regnskap, revisjon og kontroll av 1.

¹ Voksenopplæringsforbundet og Norsk Forbund for Fjernundervisning er fellesorganer for henholdsvis studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene i Norge (se pkt. 4.1.).

januar 1997 (KUF, Rundskriv F-115/96) hvor det heter: "I tillegg skal det sendes dokumentasjon over virksomhet til Statistisk sentralbyrå på grunnlag av avtale mellom departementet og Statistisk sentralbyrå".

Hele opplegget for voksenopplæringsstatistikk er "papirløs", og all dataflyt inkludert rapportering til SSB skjer elektronisk. Datafilene med opplysninger om kursvirksomhet i forrige kalenderår rapporteres inn til SSB i samsvar med respektive filbeskrivelser enten på diskett eller e-post per 1. mars i tellingsåret. Ønsket filformat er semikolonseparert tekstfil, men kan også rapporteres som Excel-regneark. Noen forbund og institusjoner bruker administrative systemer for sine rapporteringer.

Som nevnt ovenfor er rapporteringsenheter i summarisk voksenopplæringsstatistikk enkelte kurs. Derfor er oppgavebyrden vanskelig å anslå. Noen forbund og institusjoner har liten kursvirksomhet og rapporteringen burde kunne gjøres på kort tid. Andre har omfattende kursvirksomhet, og bruker store ressurser for registrering av ulike kurs.

3.3. Kontroll og revisjon

I hovedsak er kontroll og revisjonsprosessen det samme for både studieforbund og fjernundervisning. Det foretas en mottakskontroll av alle innsendte filer. I mottakskontrollen blir filene sjekket for dubletter, bruk av riktige koder og datoer, og i det hele tatt riktig utfylling av ulike felt i filbeskrivelsene. Det foretas også en sammenligning mellom årets og fjorårets datamateriale. I tilfeller der det oppdages feil, blir det enkelte oppgavegiver kontaktet. Når eventuelle feil og mangler rettes opp og mottakskontrollen anses å være ferdig, sendes noen prøvetabeller til oppgavegivere. Hver oppgavegiver mottar tabeller som er basert på deres egne innsendte datamateriale. På denne måten får oppgavegivere muligheten til å sammenligne tallene fra SSB med deres egne tall for å sjekke om de stemmer overens.

SSB har utviklet en nasjonal utdanningsdatabase som gjør det mulig å gi svar på befolkningens høyeste fullførte utdanning, oversikt over all fullført utdanning, utdypende analyser av gjennomstrømninger i utdanningssystemet osv. Den nye nasjonale utdanningsbasen er individbasert, noe som gjør det umulig å innlemme data fra en summarisk statistikk i den. Dette innebærer at behovet for gyldighetskontroll, omkodning og tilrettelegging samt påføring av kjennemerker faller bort for innrapporterte data fra studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner.

3.4. Feilkilder og usikkerhet

De fleste feil i voksenopplæringsstatistikken kan føres tilbake til grunnmaterialet for statistikken. Datakvaliteten er avhengig av god kvalitet allerede fra

dataleverandørene. Hvis dataleverandørene leverer ukorrekte data, blir kvaliteten på statistikken deretter.

Feil registrering av kurs, antall deltakere (studieforbundene) og kursfullføringer (fjernundervisningsinst.) kan forekomme særlig hos de forbundene og institusjonene som ikke benytter seg av administrativ datasystem.

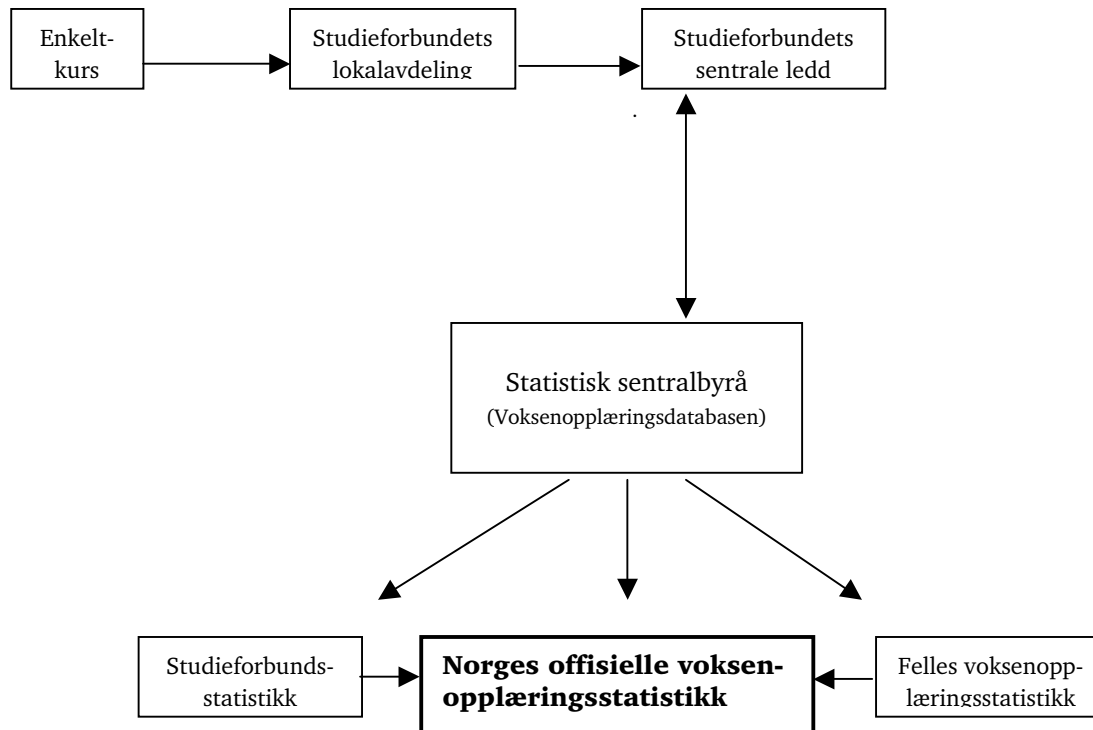
Det er ikke alltid lett og finne riktig emnekode for en del spesielle kurs. I noen tilfeller kan de oppgitte emnekoder være feil selv om de er riktige koder i den forstand at de finnes i emnekatalogen. Et annet problem er at plassering av voksenopplæring på nivå er vanskelig både ut fra selve nivåplassering og sammenlignbarhet med nivåene i offentlig opplæring. Derfor er noen ganger en viss usikkerhet knyttet til nivåplassering. Denne usikkerheten gjelder først og fremst studieforbundsstatistikken. Grunnen til dette er at det er vanskelig å utarbeide gode kriterier for nivåplassering som er knyttet opp mot tilsvarende i det offentlige skoleverket.

Summarisk voksenopplæringsstatistikk omfatter bare tilskuddsberettigede kurs, og dermed gjenspeiler den ikke den helhetlige opplæringsvirksomheten i institusjonene. I tillegg kan det hevdes at i de første årene etter overgangen til elektronisk rapportering var det en underreportering av studieforbundenes og fjernundervisningsinstitusjonenes kursvirksomhet til SSB. Dette på grunn av manglende rutiner.

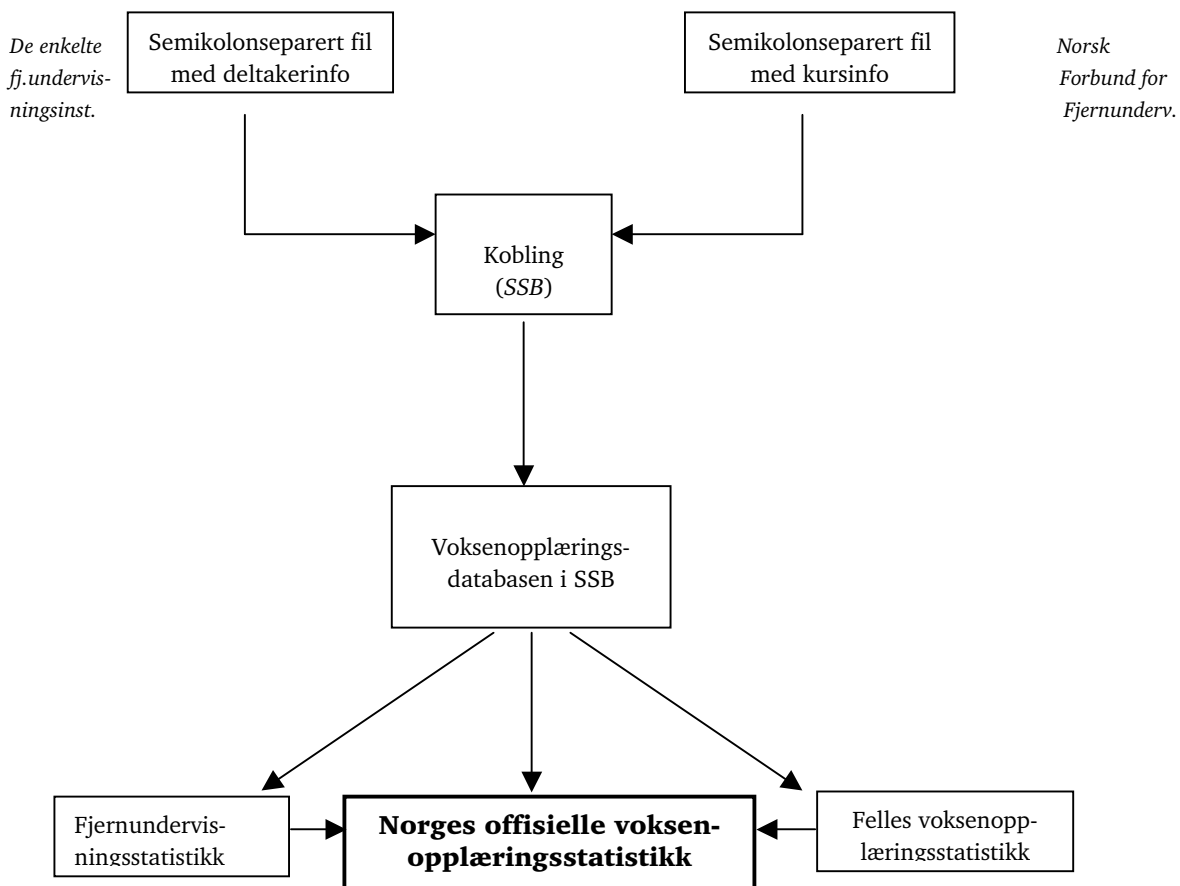
3.5. Dataflyt

Dataflyt for studieforbund og fjernundervisning er for så vidt det samme. Forskjellen er at de enkelte studieforbundene selv rapporterer opplysninger om både kurs og deltakere til SSB, men rapporteringen for fjernundervisning er todelt. Deltakere i samtlige kurs blir rapportert av fjernundervisningsinstitusjonene, mens detalj opplysninger om hvert enkelt kurset rapporteres av NFF.

Figur 3.1. Organisering av studieforbundsstatistikk, dataflyt

Figur 3.2. Organisering av fjernundervisningsstatistikk, dataflyt

4. Begreper, kjennemerker og grupperinger

Antall kursdeltakere er et viktig begrep innenfor summarisk voksenopplæringsstatistikk. Antall kursdeltakere tilsvarer ikke antall personer, da en og samme person kan delta på flere kurs og derfor bli registrert som deltaker flere ganger.

Det er også en del andre begrep og benevnelser innenfor summarisk voksenopplæringsstatistikk som krever nærmere forklaringer.

4.1. Begreper og benevnelser i summarisk voksenopplæringsstatistikk

Voksenopplæring: Voksenopplæring er opplæring som er spesielt tilrettelagt for voksne.

Studieforbund: Studieforbund er paraplyorganisasjoner for frivillige, ideelle organisasjoner som tilbyr opplæring (kurs, studiering) allment til befolkningen. Medlemsorganisasjonene spenner over et bredt spekter av ideologiske interesser og grupper.

Voksenopplæringsforbundet: Studieforbundenes fellesorgan er Voksenopplæringsforbundet (Vofo). Vofo har organisasjonsledd i alle fylker.

Fjernundervisning: Fjernundervisning er kjennetegnet av høy grad av fleksibilitet ved at lærer og elev kan kommunisere med hverandre uavhengig av tid og rom. Undervisningen kan organiseres på flere måter, f.eks. ved brev, telefon, telefaks, tv, video, datakonferanser eller Internett, og som oftest en kombinasjon av flere av disse alternativene. Undervisningen kan også omfatte støtteundervisning i form av sentrale eller regionale samlinger.

Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner: Fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjente av Utdannings- og forskningsdepartementet rapporterer sin kursvirksomhet til Statistisk sentralbyrå. Det er kun tilskuddberettigede deltakelse på kurs som er med i statistikken.

Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF): NFF er et fellesorgan for godkjente fjernundervisningsinstitusjoner. NFF er medlem i den internasjonale organisasjonen for fjernundervisning - International Council for Distance Education (ICDE) - som har sitt sekretariat i Norge.

4.2. Definisjon av de viktigste kjennemerkene

Emne: Det er utarbeidet en fells emnekatalog for rapportering av kursets emne. Emnekatalogen inneholder 11 hovedemner. Hvert hovedemne er delt inn i flere underemner. Rapporteringen skjer på underemnenivå. Emneinndelingen tar utgangspunkt i det faget kurset omhandler og ligger tett opp til de ordinære utdanningssystemet.

Nivå: Studieforbundene tilbyr opplæring på grunn-, videregående- og høyere nivå. De to førstnevnte nivåene vurderes etter disse kriterier: a) Gis tilbud om offentlig eksamen? b) Fins det paralleller i det offentlige skoleverket? c) Krav til forkunnskaper hos deltakerne. d) Nivå på studielitteraturen og e) Krav til lærer. På høyere nivå oppgis kun virksomhet der studieplanen er godkjent av universitet eller høyskole.

Kurstime (studieforbund): En kurstime er 45 minutter. Det er ikke anledning til å regne kurstimeantallet om til "lærertimer" selv om det kan brukes flere enn én lærer per time. Ved innrapportering til SSB skilles det mellom time med lærer og time uten lærer.

Studietime (fjernundervisning): Alle kurstilbud fra tilskuddsberettigede fjernundervisningsinstitusjoner er studietimenormert. NFF foreslår, godkjenner og normerer kurs i forhold til omfang og nivå, men vurderingen er beregnet og etterprøvd av Beregningsutvalget.

Fullføring: Med fullføring forstås at den enkelte deltaker har vært til stede minst 75 prosent av det samlede antall studietimer.

Kurs med tilbud om eksamen: Denne variabelen er tenkt som et supplement til emne og nivå. Mange kurs i regi av studieforbund og fjernundervisning er eksamensforberedende for eksamener i det offentlige utdanningssystemet.

Særlige målgrupper: Særlige målgrupper defineres som kursdeltakere finansiert etter Lov om voksenopplæring §24 (særtilskudd). Særlige målgrupper i denne sammenhengen er: Funksjonshemmede, personer med spesielle omsorgsforpliktelser, fremmedspråklige og personer med særlig svak førstegangsutdanning.

5. Noen hovedresultater

SSBs summarisk voksenopplæringsstatistikk i de siste årene viser en nedgang i studieforbundenes og fjernundervisningsinstitusjonenes kursvirksomhet. Deres lengre tidsperspektiver legges til grunn, er denne nedgangen enda mer merkbar. Til tross for nedgang i kursvirksomheten, steg gjennomsnittlig antall timer per kursfullføringer i regi av fjernundervisningsinstitusjoner fra 148 timer i 1998 til 155 timer i 2001. For studieforbundenes tilfelle var gjennomsnittlig antall deltakere per kurs det samme i hele perioden 1998 - 2001, nemlig 11 deltakere per kurs i hvert år.

En annen tendens i summarisk voksenopplæringsstatistikk er at i alle år har kvinner vært i flertall blant kursdeltakere. Det samme gjelder aldersgruppen 30-49 år i forhold til aldersgruppene 14-29 år og 50 år og over. Ellers registrerer vi at de fleste deltakere på kurs i regi av studieforbundene tar kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag, mens de fleste kurs-

fullføringer i regi av fjernundervisningsinstitusjoner er innenfor økonomi og IKT-fag og samfunnsfag.

5.1. Studieforbund

Studieforbundsstatistikken for de siste årene viser en nedgang i studieforbundenes kursvirksomhet. Antall kurs i 2001 gikk ned med ti prosent i forhold til 2000, og 11 prosent i forhold til 1998.

For kursvirksomhet i 2001 rapporterte 20 studieforbund 54 500 kurs med til sammen 614 400 deltakere og 1 681 000 kurstimer. Sammenlignet med året før, var det 5 800 færre kurs, 52 300 færre deltakere og 150 000 færre studietimer. I 1998 var det 23 studieforbund som rapporterte sin kursvirksomhet til SSB. I det året var rapportert 61 400 kurs med 681 300 deltaker og 1 841 900 studietimer.

Siden etableringen av studieforbundsstatistikk har studieforbundene Norsk Musikkråd, Arbeidernes Opplysningsforbund og Studieforbundet Folkeuniversitetet i alle år stått for til sammen over halvparten av kursvirksomhet i regi av studieforbundene.

Tabell 5.1 viser at i 2001 arrangerte Norsk Musikkråd flest kurs og hadde flest deltakere. Med 3 prosent nedgang i kursvirksomheten i forhold til 2000, hadde Norsk Musikkråd 11 500 kurs med 166 000 deltakere og 467 800 studietimer. Selv om Arbeidernes Opplysningsforbund hadde en nedgang i kursvirksomheten på 20 prosent, var forbundet fremdeles nest største studieforbund i landet. Forbundet arrangerte 8 900 kurs med 88 100 deltakere og 270 500 studietimer.

Kristelig Folkepartis Studieforbund hadde færrest kurs og deltakere i 2001. Forbundet arrangerte 54 kurs med 700 deltakere. Ut fra tabell 5.1. kan vi se at Kristelig Folkepartis Studieforbund, Fremskrittspartiets Studieforbund, Samisk Studieutvalg, Senterpartiets Studieforbund og Sosialistisk Opplysningsforbund har til sammen arrangert kun 1 000 kurs med 8 400 deltakere.

Selv om studieforbundenes kursaktivitet i sin helhet har gått ned, kunne vi likevel registrere en liten oppgang i enkelte studieforbunds kursvirksomhet i 2001 i forhold til året før. Frikirkelig Studieforbund hadde 240 flere kurs i 2001 enn i 2000, noe som tilsier 18 prosent oppgang i kursvirksomheten. Samisk Studieutvalg arrangerte 20 flere kurs, dvs. en oppgang på 12 prosent i forhold til året før, og hadde også størst vekst i antall deltakere, 26 prosent.

Figur 5.1. viser at også Funksjonshemmedes Studieforbund arrangerte flere kurs i 2001 enn 2000. Forbundet hadde en oppgang på fem prosent. Stort nedgang i kursaktiviteten var det i studieforbund med tilknytning til de politiske partiene. Sosialistisk

Opplysningsforbund arrangerte 400 kurs i 2001, noe som tilsvarer 55 prosent nedgang i forhold til 2000. Høyres Studieforbund arrangerte 30 prosent færre, mens Arbeidernes Opplysningsforbund og Fremskrittspartiets Studieforbund hadde hver arrangert 20 prosent færre kurs i 2001 enn 2000. Her kan vi også legge til at Venstres Studieforbund ikke hadde rapportert noen kurs verken i 2000 eller 2001.

Til tross for nedgang i kursvirksomheten i 2001, var gjennomsnittlig antall deltakere det samme som i de siste tre årene, nemlig 11 deltakere per kurs. Akademisk Studieforbund hadde høyest gjennomsnitt på sine kurs med 41 deltakere per kurs. Nest høyst gjennomsnitt hadde Nors Musikkråd med 14 deltakere per kurs. Samisk Studieutvalg hadde lavest gjennomsnittlig deltakelse med 5 deltakere per kurs.

F.o.m. 1998 t.o.m. 2001 hadde Hordaland flest kurs, mens Oslo hadde flest deltakere. Aust-Agder hadde færrest kurs og færrest deltakere i samme periode bortsett fra i 1999. I det året hadde Aust-Agder 30 kurs mer enn Finnmark. Tabell 5.2. viser en oversikt over antall kurs, deltakere og studietimer etter fylke i 1998 - 2001.

Sammenlignet med 2000, ble det i landets samtlige fylker arrangert færre kurs i 2001. Det kommer frem av tabell 5.2 at Østfold og Buskerud hadde størst nedgang i antall kurs med henholdsvis 22 og 18 prosent. Det var også færre deltakere i de aller fleste fylker. Igjen hadde Østfold og Buskerud størst nedgang. Blant landets fylker hadde kun Hordaland og Finnmark flere deltakere i 2001 enn 2000. Det var henholdsvis 3 og 1 prosent flere deltakere i disse to fylker. Imidlertid hadde Svalbard en kraftig økning i antall kurs og deltakere fra 2000 til 2001.

84 prosent av deltakerne var rapportert med alder. Deltakerne i aldersgruppen 30-49 år var i flertall i alle fylker, bortsett fra Oslo der deltakerne i aldersgruppen 14-29 år var kun en prosent flere enn deltakerne i aldersgruppen 30-49 år. Hvis vi ser på kjønnsfordeling, så var kvinner i flertall i alle fylker. Unntaket var Sogn og Fjordane der det var tre prosent flere menn enn kvinner.

56 prosent av kursdeltakerne i 2001 var kvinner. Kvinner var i flertall innenfor de fleste fagområdene. Tre av fire deltakere innenfor tjenesteyting og servicefag, og to av tre deltakere innenfor helse-, sosial- og idrettsfag og språkfag var kvinner. Datamaterialet for perioden 1998 - 2001 viser at menn og kvinner følger stort sett det tradisjonelle mønsteret i valg av emne. Dette ser vi i figur 5.2.

Figur 5.2 viser videre at over halvparten av deltakerne innenfor økonomi og IKT-fag var også kvinner. Derimot var mennene i flertall innenfor realfag, in-

dustri- og tekniske fag, samferdsels- og kommunikasjonsfag, samt naturbruk, økologi-, miljøvern- og friluftslivsfag.

I 2001 gikk antall kurs og deltakere ned innenfor alle fagområder unntatt innenfor humanistiske fag, tros- og livssynsfag der det var seks prosent økning i antall kurs og fem prosent økning i antall deltakere. Innenfor tjenesteyting og servicefag gikk antall kurs ned med hele 38 prosent. Antall kurs innenfor samferdsels- og kommunikasjonsfag gikk ned med 32 prosent. Det var 1 500 færre kurs og 13 000 færre deltakere innenfor estetiske fag i forhold til året før. Likevel hadde kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag flest deltakere. Det var arrangert til sammen 21 800 kurs med 256 200 deltakere innenfor dette fagområdet. 77 prosent av disse deltakerne tok kurs i musikk (instrumentalopplæring, samspill, sang osv.). Vi finner samme mønsteret også i tidligere år. Det har alltid vært flest deltakere innenfor dette fagområdet. I 1998 deltok 40 prosent av samtlige deltakerne på kurs innenfor estetiske fag. 70 prosent av disse deltok på kurs innenfor musikk.

Deltakerne i aldersgruppen 30-49 var overrepresentert innenfor flere fagområder i 2001. Imidlertid var denne aldersgruppen underrepresentert i forhold til aldersgruppen 14-29 år innenfor estetiske fag, og i forhold til aldersgruppen 50 år og over innenfor språkfag (tabell 5.3).

Det var variasjoner i andelen kvinner mellom de ulike aldersgruppene innenfor de forskjellige fagområder. Kvinneandelen i aldersgruppen 14-29 var noe større enn kvinneandelen i andre aldersgrupper innenfor bl.a. språkfag, mens kvinneandelen i aldersgruppen 30-49 var større innenfor bl.a. helse-, sosial- og idrettsfag. I aldersgruppen 50 år og over var kvinneandelen større enn andre aldersgrupper innenfor humanistiske fag, tros- og livssynsfag og samferdsels- og kommunikasjonsfag.

Av i alt 54 500 kurs var 43 800 kurs (80 prosent) nivåplassert. Av kurs som var rapportert på ulike nivå, var det 55 prosent på grunnskolenivå, 41 prosent på videregåendeopplæringsnivå og kun fire prosent på universitets- og høyskolenivå. De fleste kurs innenfor realfag, industri- og tekniske fag, naturbruk, økologi-, miljøvern- og friluftslivsfag og tjenesteyting og servicefag var på videregåendeopplæringsnivå, mens de fleste kurs innenfor samfunnsfag og helse-, sosial- og idrettsfag var på universitets- og høyskolenivå. De fleste kurs innenfor andre fagområder var på grunnskolenivå.

Det kommer frem av tabell 5.4 at i 2001 fikk 17 200 kursdeltakere tilbud om offentlig eksamen, 27 800 deltakere fikk tilbud om annen godkjent eksamen eller sertifisering, 14 700 deltakere fikk tilbud om

intern eksamen og 4 700 deltakere fikk tilbud om fagprøve. 550 000 deltakere, 90 prosent, fikk ingen tilbud om eksamen.

47 prosent av de som fikk tilbud om offentlig eller annen godkjent eksamen, tok kurs på videregåendeopplæringsnivå. Ni prosent av samtlige deltakere var rapportert på høyere nivå. Av disse fikk 16 prosent tilbud om offentlig eller annen godkjent eksamen.

Særlige målgrupper (jf. voksenopplæringslovens § 24) er i hovedsak funksjonshemmede, men også personer med svak førstegangsutdanning, fremmedspråklige og personer med særlige omsorgsforpliktelser. I 1998 utgjorde deltakere i særlige målgrupper tre prosent av samtlige deltakerne, mens de utgjorde fem prosent av samtlige deltakerne i 2001.

Tallene for 2001 viste at det i alt hadde vært 29 860 deltakere i særlige målgrupper på kurs i studieforbundenes regi. Størstedelen av disse deltok på kurs i estetiske fag og håndverksfag (32 %), helse-, sosial- og idrettsfag (28 %) og organisasjons- og ledelsesfag (22 %).

5.2. Fjernundervisning

I 1998 var det 15 godkjente fjernundervisningsinstitusjoner som rapporterte sin kursvirksomhet til SSB. Disse rapporterte til sammen 44 700 fullføringer med 6 639 200 studietimer. I 2001 rapporterte 12 fjernundervisningsinstitusjoner i underkant av 33 000 gjennomførte kurs med til sammen 5 072 000 studietimer. Dette indikerer en betraktelig nedgang i kursvirksomheten, dvs. 11 700 færre fullføringer og 1 567 000 færre studietimer i 2001 i forhold til 1998. Likevel, som sagt ovenfor, økte gjennomsnittlig antall normerte timer per kursfullføringer fra 148 timer i 1998 til 155 timer i 2001 (tabell 5.5).

Sammenlignet med 2000 var det 14 prosent færre kursfullføringer og 17 prosent færre normerte studietimer i 2001. Figur 5.3 viser at blant fjernundervisningsinstitusjoner hadde Bankakademiet størst nedgang, 37 prosent, i antall normerte studietimer. Bankakademiet ble fulgt av Stiftelsen Norges Byggscole og PIL-skolen som produserte henholdsvis 31 og 30 prosent færre studietimer i 2001 enn i 2000.

Til tross for nedgang i fjernundervisningsinstitusjonenes kursaktivitet totalt sett, produserte tre institusjoner flere studietimer i 2001 i forhold til 2000. Luftfartsbrevskolen produserte 5 200 flere studietimer i 2001, noe som tilsier en økning på 8 prosent. Kristen Brevskole og NKI Fjernundervisning hadde også en økning i antall studietimer henholdsvis med fem og to prosent.

I 2001 var det i overkant av 11 kursfullføringer per 1 000 innbyggere i hele landet. Dette var en nedgang på 2,5 fullføringer i forhold til året før. I 2000 var hedmarkinger med 24 fullføringer per 1 000 innbyggere landets ivrigste deltakere på kurs i regi av fjernundervisningsinstitusjoner. I 2001 var det Sogn og Fjordane som toppet tabellen med om lag 22 fullføringer per 1 000 innbyggere, mens Hedmark fulgte etter med 16 fullføringer.

Uten å ta hensyn til antall innbyggere, hadde Sør-Trøndelag, Oslo og Hordaland flest fullføringer henholdsvis i 1998, 1999 og 2000. I 2001 var flest kursdeltakere bosatt i Akershus. I samme år tok deltakere fra Møre og Romsdal flest studietimer. Finnmark hadde færrest kursdeltakere totalt sett, men sett i forhold til innbyggertallet var det likevel flere som tok kurs i Finnmark sammenlignet med Oslo og Akershus (tabell 5.6).

I gjennomsnitt tok hver kursdeltaker 155 studietimer i 2001. Deltakere fra Møre og Romsdal og Hordaland tok hver henholdsvis 194 og 176 studietimer i gjennomsnitt. Troms med 136 og Sogn og Fjordane med 133 timer hadde lavest antall normerte studietimer per kursdeltaker.

Det var flest fullføringer innenfor økonomi og IKT-fag i 2001. Dette var tilfelle også i både 1999 og 2000. I 1998 var flest fullføringer innenfor samfunnsfag. Av samtlige kursfullføringer i 2001, var 18 prosent innenfor økonomi og IKT-fag, 16 prosent innenfor samfunnsfag og 14 prosent innenfor både organisasjons- og ledelsesfag og samferdsels- og kommunikasjonsfag. Humanistiske fag og naturbruk hadde færrest kursfullføringer med kun en prosent av samtlige fullføringer.

På lik linje med tidligere år var det fortsatt flere kvinner som fullførte fjernundervisningskurs enn menn. Kvinner stod for vel 54 prosent av samtlige kursfullføringer.

Ut i fra figur 5.4 kommer forskjellen mellom menns og kvinners valg av emne tydelig frem når en ser på kursfullføringer innenfor estetiske fag og håndverksfag, og helse-, sosial- og idrettsfag hvor kvinner stod for over 90 prosent av alle kursfullføringer. Derimot var mennene i klar flertall innenfor samferdsels- og kommunikasjonsfag og realfag, industri- og tekniske fag hvor de stod for henholdsvis 90 og 82 prosent av alle fullføringer.

I 2001 var 97 prosent av deltakerne rapportert med alder. 71 prosent av kvinner rapportert med alder hørte til aldersgruppen 30-49 år, mens 66 prosent av menn rapportert med alder var i samme aldersgruppe. 69 prosent av disse var i aldersgruppen 30-49 år, og 21 prosent i aldersgruppen 14-29 år (tabell 5.7).

De fleste fullføringer i aldersgruppen 14-29 år var innenfor samfunnsfag (20 prosent) og samferdsels- og kommunikasjonsfag (19 prosent). I aldersgruppen 30-49 år var interessen størst for økonomi og IKT-fag (18 prosent). Det samme gjaldt for aldersgruppen 50 år og over.

I 1998 utgjorde kvinner 52 prosent av kursdeltakerne. 37 prosent av alle kursene som kvinnene fullførte var innenfor samfunnsfag. Mennene var i flertall innenfor realfag, industri- og tekniske fag. Alderssammensetningen varierte med de forskjellige hovedemnene.

Statistikken gir informasjon om hvor mange som ble tilbudt offentlig eller intern eksamen, men ikke hvor mange som benyttet seg av muligheten, og heller ikke noe om hvordan resultatet ble. Ut i fra rapporteringene fra 1998 frem til 2001, kan en si at som regel får ni av ti kursdeltakere tilbud om enten offentlig eller intern eksamen hvert år.

Tabell 5.8 viser at i 2001 var det i alt 23 300 kurs med tilbud om offentlig eksamen, 6 700 kurs med tilbud om intern eksamen og 2 700 kurs med ingen tilbud om eksamen. 65 prosent av kurs med tilbud om offentlig eksamen var kurs på videregående-skole-nivå, 30 prosent på universitets- og høgskolenivå og 5 prosent på uspesifisert nivå.

61 prosent av fullførte kurs var kurs på videregående-skole-nivå, mens hvert fjerde kurs var på universitets- og høgskolenivå. 14 prosent av alle kurs oppga ikke nivå.

Mens 51 prosent av fullføringer på videregående-skole-nivå ble gjennomført av menn, ble tre av fire fullføringer på universitets- og høgskolenivå gjennomført av kvinner. Det var flere kvinner enn menn (56 prosent mot 44 prosent) på kurs med tilbud om offentlig eksamen. Samtidig var det nesten dobbelt så mange menn som kvinner på kurs med tilbud om intern eksamen.

Tabell 5.1. Studieforbund. Antall kurs, deltakere og studietimer. 1998 - 2001

Studieforbund	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
1999	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
2001 i alt	54 530	614 356	273 145	341 211	1 681 367	1 315 084	366 283
Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge.....	8 906	88 153	38 151	50 002	270 572	220 566	50 006
Bygdefolkets Studieforbund	3 555	29 475	20 659	8 816	65 356	38 862	26 494
Frikirkelig studieforbund.....	1 615	16 387	8 003	8 384	37 325	34 274	3 051
Høyres Studieforbund.....	834	7 272	2 626	4 646	48 522	48 473	49
Kristelig Folkepartis Studieforbund.....	54	666	310	356	1 185	143	1 042
Studieforbundet Populus.....	1 459	10 516	1 021	9 495	31 236	24 645	6 591
Idrettens Studieforbund	2 859	29 910	18 501	11 409	52 560	51 509	1 051
Norsk Musikkråd.....	11 510	166 033	74 431	91 602	467 832	346 472	121 360
Norsk Kristelig Studieråd	2 554	31 226	11 871	19 355	62 745	40 258	22 487
Samisk Studieutvalg/Såmi Oahppolávdegoddi	187	835	287	548	13 949	11 423	2 526
Senterpartiets Studieforbund	242	1 469	877	592	3 307	74	3 233
Sosialistisk Opplysningsforbund	397	4 363	1 401	2 962	17 265	12 505	4 760
Studieforbundet Folkeuniversitetet.....	8 856	87 009	32 073	54 936	335 874	273 623	62 251
Studieforbundet natur og miljø	1 969	18 370	11 030	7 340	40 057	35 103	4 954
Studieforbundet for Folkeopplysning.....	1 046	8 235	3 455	4 780	30 443	23 854	6 589
YS Utviklingssenter.....	1 010	9 643	2 938	6 705	16 982	9 240	7 742
Akademisk Studieforbund	1 306	53 427	29 899	23 528	25 984	24 528	1 456
Funksjonshemmedes Studieforbund.....	2 588	22 467	7 478	14 989	54 661	36 695	17 966
Folkekulturforbundet	3 453	27 837	7 385	20 452	103 820	81 331	22 489
Fremskrittspartiets Studieforbund	130	1 063	749	314	1 692	1 506	186

Tabell 5.2. Studieforbund. Antall kurs, deltakere og studietimer, etter fylke. 1998 - 2001

Fylke	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 842 058	1 476 948	365 110
1999	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
2001 i alt	54 530	614 356	273 145	341 211	1 681 367	1 315 084	366 283
Østfold.....	3 304	32 816	14 800	18 016	122 096	97 397	24 699
Akershus	3 792	43 428	17 966	25 462	116 488	83 055	33 433
Oslo	4 692	67 414	30 193	37 221	152 871	121 229	31 642
Hedmark.....	2 964	29 110	13 551	15 559	91 104	67 547	23 557
Oppland.....	2 280	27 594	13 751	13 843	64 309	52 854	11 455
Buskerud	3 202	32 074	14 456	17 618	100 718	75 980	24 738
Vestfold	2 376	24 252	11 115	13 137	74 857	61 568	13 289
Telemark	1 723	18 304	8 369	9 935	54 524	45 914	8 610
Aust-Agder	1 164	12 856	4 706	8 150	31 440	27 726	3 714
Vest-Agder	1 943	20 657	8 082	12 575	53 299	38 594	14 705
Rogaland	4 103	48 451	20 065	28 386	112 862	92 393	20 469
Hordaland.....	4 977	61 708	26 280	35 428	153 361	120 349	33 012
Sogn og Fjordane	1 886	19 250	9 869	9 381	47 399	36 539	10 860
Møre og Romsdal.....	2 846	32 988	14 164	18 824	80 358	61 404	18 954
Sør Trøndelag	2 861	34 467	16 214	18 253	93 097	73 341	19 756
Nord Trøndelag	2 514	25 261	12 436	12 825	64 286	52 233	12 053
Nordland.....	3 966	41 750	17 992	23 758	129 093	101 798	27 295
Troms.....	2 586	28 467	12 766	15 701	94 144	72 903	21 241
Finnmark Finnmarku.....	1 316	13 105	6 149	6 956	44 361	31 611	12 750
Svalbard	35	404	221	183	700	649	51

Tabell 5.3. Studieforbund. Antall deltakere, etter alder, kjønn og hovedemne. 1998 - 2001

Hovedemner	Deltakere i alt	Prosentandel kvinner	14 - 29 år		30 - 49 år		50 år og eldre		Uoppgitt	
			I alt	Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner
1998.....	681 359	56	187 893	57	234 112	58	147 823	54	111 531	54
1999.....	681 845	55	187 626	56	240 783	57	158 793	53	94 643	54
2000.....	666 729	56	175 534	56	226 748	58	166 260	54	98 187	53
2001 i alt.....	614 356	56	150 705	57	203 440	57	159 889	55	100 322	52
Språkfag.....	24 574	68	4 183	70	7 119	67	7 382	67	5 890	68
Estetiske fag og håndverksfag.....	256 156	61	73 018	62	86 002	65	85 920	54	11 216	67
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag.....	48 639	57	18 197	51	11 812	53	14 618	65	4 012	63
Samfunnsfag.....	25 394	60	3 799	63	7 246	70	4 791	67	9 558	48
Organisasjons- og ledelsesfag.....	111 907	45	28 265	51	38 141	42	18 682	47	26 819	42
Økonomi- og IKT-fag.....	32 794	54	3 768	55	13 572	57	7 168	49	8 286	52
Helse-, sosial- og idrettsfag.....	56 860	70	5 091	79	14 912	86	10 089	75	26 768	57
Samferdsels- og kommunikasjonsfag.....	8 638	26	2 302	27	2 686	24	1 714	32	1 936	22
Realfag, industri- og tekniske fag....	10 161	24	1 994	28	3 865	26	1 123	15	3 179	21
Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag.....	34 696	28	9 371	31	16 158	28	7 504	22	1 663	50
Tjenesteyting og servicefag.....	4 537	74	717	73	1 927	80	898	81	995	57

Tabell 5.4. Studieforbund. Antall deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 1998 - 2001.

Type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen	I alt	Grunnskole-nivå	Videregående opplæringsnivå	Universitets- og høghskolenivå	Uoppgitt
1998.....	681 359	177 165	206 694	47 829	249 671
1999.....	681 845	224 980	241 637	41 910	173 318
2000.....	666 729	227 713	242 622	55 346	141 048
2001 i alt.....	614 356	250 071	198 389	54 899	110 997
Offentlig eksamen.....	17 239	1 734	10 398	4 082	1 025
Annen godkjent eksamen eller sertifisering.....	27 800	5 901	10 550	4 803	6 546
Interne prøver.....	14 733	7 167	4 802	60	2 704
Tilbud om fagprøve etter § 3-5.....	4 704	-	4 704	-	-
Ingen eksamen eller avsluttende prøver.....	549 880	235 269	167 935	45 954	100 722

Tabell 5.5. Fjernundervisning. Antall kursfullføringer og studietimer, etter institusjoner. 1998 - 2001

Institusjoner	Antall fullføringer	Normerte timer i alt
1998.....	44 731	6 639 205
1999.....	39 778	6 063 204
2000.....	37 982	6 083 298
2001 i alt.....	32 734	5 071 907
BI Bankakademiet.....	1 492	434 160
Biblia Fjernundervisning.....	67	6 707
FB Fjernundervisningen.....	6 319	1 124 202
Kristen Brevskole.....	45	6 300
Luftfartsskolen/NAK.....	1 117	74 587
Landbruksforlaget - Natur og næring.....	362	42 090
NKI Fjernundervisningen.....	14 422	1 725 664
NKS Fjernundervisning.....	6 985	1 421 263
NB Stiftelsen Norges Byggskole.....	290	22 492
Opplæringskonsult A/S.....	607	75 082
PIL-skolen.....	605	130 900
VVS Fjernundervisning A/S.....	423	8 460

Tabell 5.6. Fjernundervisning. Kursfullføringer og antall normerte studietimer, etter deltakernes bostedsfylke. 1998 - 2001

Fylke	Antall fullføringer	Normerte timer i alt
1998	44 731	6 639 205
1999	39 778	6 063 204
2000	37 982	6 083 298
2001 i alt	32 734	5 071 907
Østfold	1 913	276 093
Akershus	3 047	448 795
Oslo	2 421	381 729
Hedmark	1 919	286 866
Oppland	1 414	203 091
Buskerud	2 271	313 329
Vestfold	1 316	198 311
Telemark	1 403	214 880
Aust-Agder	597	89 952
Vest-Agder	1 137	186 745
Rogaland	2 376	342 097
Hordaland	2 632	463 354
Sogn og Fjordane	1 492	198 095
Møre og Romsdal	2 530	489 928
Sør-Trøndelag	1 570	238 752
Nord-Trøndelag	738	121 280
Nordland	2 099	350 969
Troms	1 040	141 898
Finnmark	609	90 540
Annet/uoppgitt	210	35 203

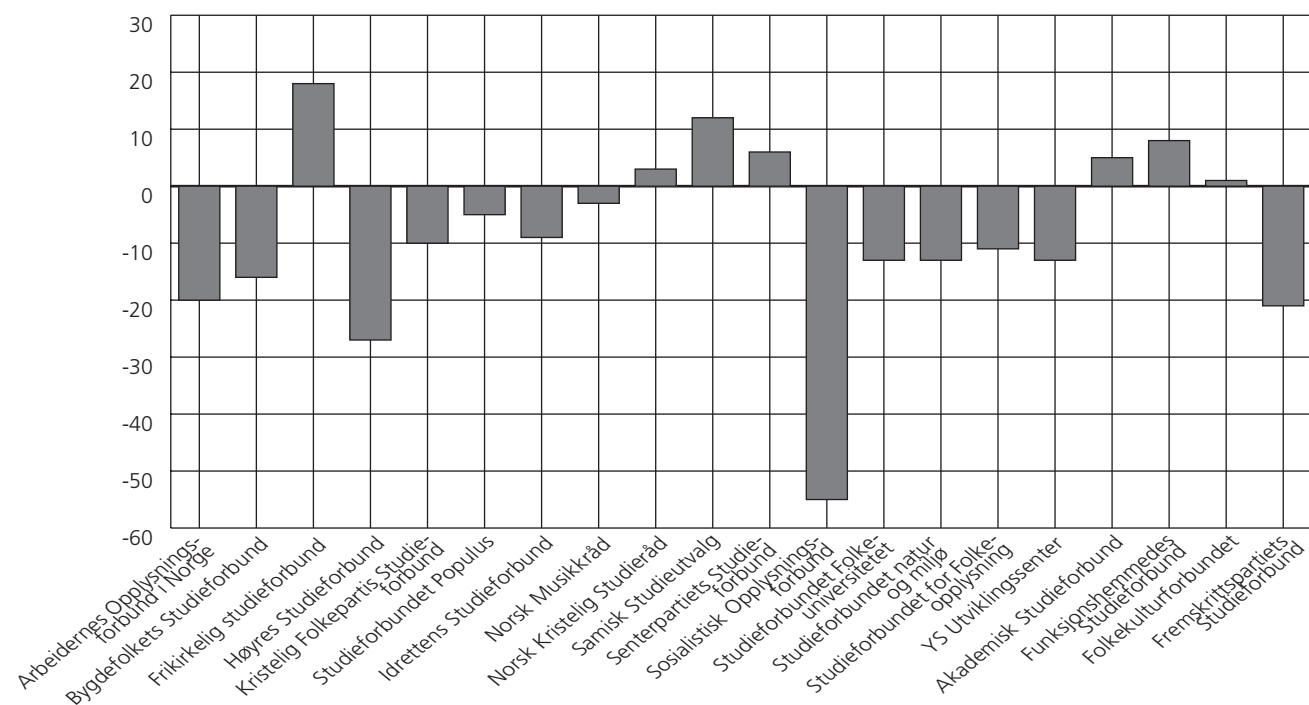
Tabell 5.7. Fjernundervisning. Antall fullføringer, etter alder, kjønn og hovedemner. 1998 - 2000

Hovedemner	Deltakere i alt	14 - 29 år		30 - 49 år		50 år og eldre		Uoppgitt		
		Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner	I alt	Prosentandel kvinner	I alt	
1998	44 731	52	8 828	48	26 022	49	3 319	44	6 562	71
1999	39 778	54	8 031	51	26 730	55	3 525	46	1 492	63
2000	37 982	56	6 305	52	26 474	57	4 158	54	1 045	63
2001 i alt	32 734	54	6 822	51	21 754	56	3 156	50	1 002	46
Språkfag	773	49	249	58	444	45	61	41	19	47
Estetiske fag og håndverksfag	828	91	256	90	517	91	52	96	3	100
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	470	70	107	57	232	70	124	82	7	71
Samfunnsfag	5 401	75	1 349	75	3 545	75	387	72	120	78
Organisasjons- og ledelsesfag	4 697	57	569	57	3 435	58	375	53	318	57
Økonomi- og IKT- fag	5 840	47	1 186	44	3 956	48	549	43	149	42
Helse-, sosial- og idrettsfag	4 329	95	726	95	3 191	95	370	95	42	90
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	4 565	10	1 313	11	2 628	9	518	9	106	20
Realfag, industri- og tekniske fag	3 886	18	843	21	2 430	19	385	12	228	18
Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag	291	45	98	66	169	33	19	26	5	100
Tjenesteyting og servicefag	1 654	77	126	74	1 207	77	316	77	5	0

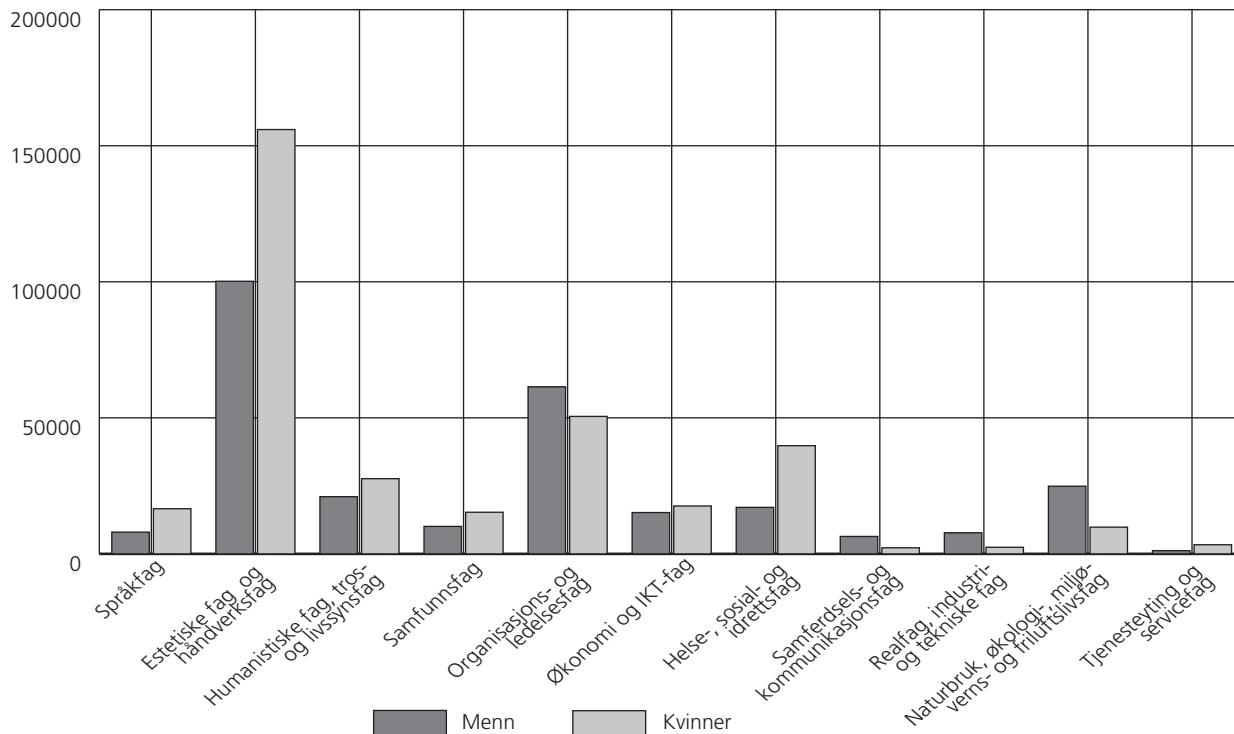
Tabell 5.8. Fjernundervisning. Antall fullføringer, etter eksamen og nivå. 1998 - 2001

Nivå	Deltakere i alt	Tilbud om offentlig eksamen	Tilbud om intern eksamen	Ingen eksamen
1998	44 731	36 163	5 572	2 996
1999	39 778	31 158	5 559	3 061
2000	37 982	28 446	5 998	3 538
2001 i alt	32 734	23 270	6 703	2 761
Videregåendeopplæringsnivå	20 009	15 180	4 031	798
Universitets- og høøgskolenivå	8 017	6 830	902	285
Uspesifisert	4 708	1 260	1 770	1 678

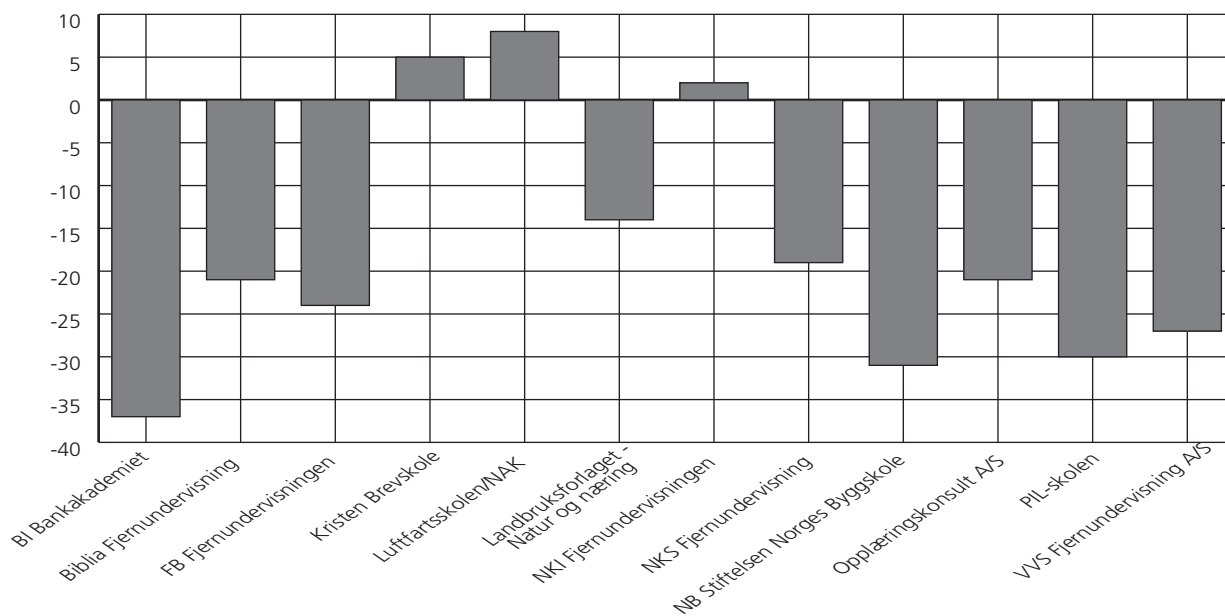
Figur 5.1. Studieforbund. Prosentvise endringer i antall kurs. 2001 i forhold til 2000

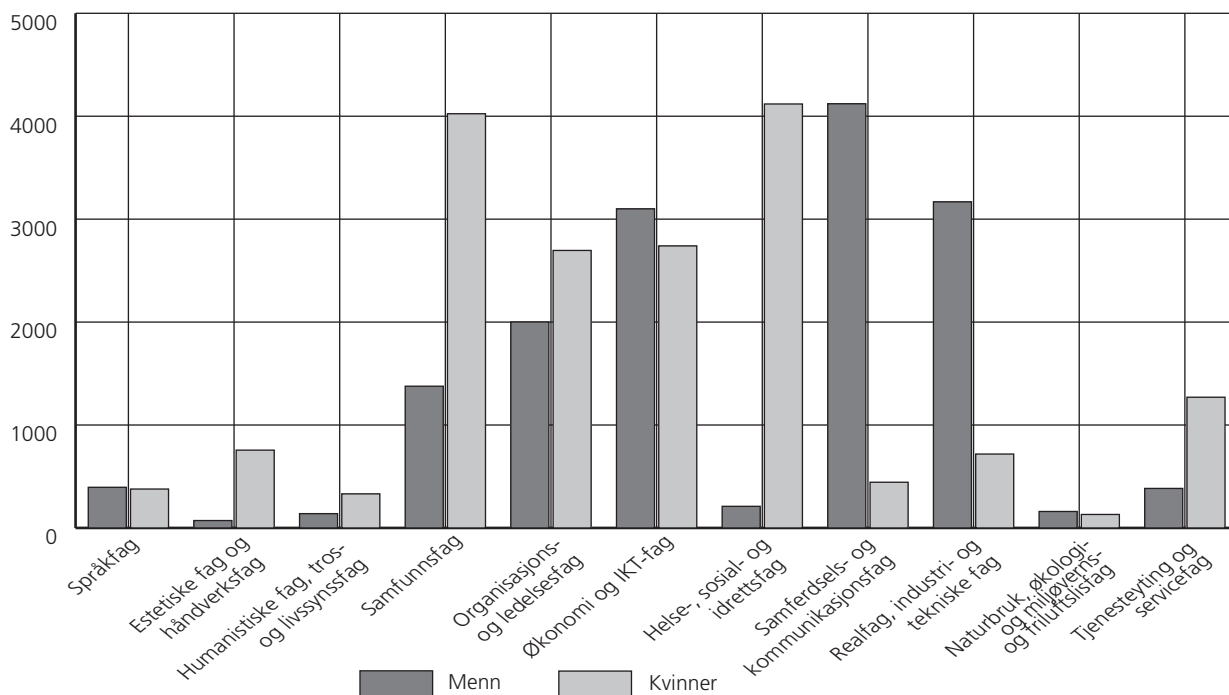
Figur 5.2. Studieforbund. Antall deltakere, etter kjønn og hovedemner. 2001

Figur 5.3. Fjernundervisning. Prosentvise endringer i normerte timer. 2001 i forhold til 2000

Figur 5.4. Fjernundervisning. Kursfullføringer, etter kjønn og hovedemne. 2001

6. Mer informasjon

Dessuten finner en artikler og tabeller om voksenopplæringsstatistikk på følgende Internettadresser: <http://www.ssb.no/04> (generell hjemmeside for utdanningsstatistikk).

<http://www.ssb.no/04/02/50/> (generell hjemmeside for voksenopplæring og annen undervisning).

<http://www.ssb.no/04/02/50/voppl/> (studieforbund).

<http://www.ssb.no/04/02/50/fjernund/> (fjernundervisning).

I tillegg til tabellene som er tilgjengelige på SSBs papirpublikasjoner og Internettsider, er det mulig å bestille mer detaljerte tabeller ved direkte henvendelse til Statistisk sentralbyrå. Dersom en ønsker å bestille tabeller eller trenger mer informasjon, kan en ta kontakt med:

Hossein Moafi, tlf. 62 88 52 71,

e-post: hossein.moafi@ssb.no eller

Terje Risberg, tlf. 62 88 52 68,

e-post: terje.risberg@ssb.no.

Telefaks 62 88 52 89.

Variabelliste for summarisk voksenopplæringsstatistikk

Voksenopplæringsstatistikk inneholder data om kursvirksomhet i regi av studieforbundene og godkjente fjernundervisningsinstitusjoner.

Kjennemerker i data fra studieforbundene

Variabel	Lengde	Merknader
Studieforbundets nummer	4	4 siffer, format 25XX
Ev. medlemsorganisasjoner som holder kurset	2	Studieforbundene nummererer sine egne medl.org. fra 1-99. Disse listene legges inn i basen sentralt. Blankt felt dersom det er studieforbundet selv som arrangerer kurset.
Kommunenr. der kurset blir holdt (Regionale/landsdekkende kurs bruker fylkesnr.)	4	4 siffer. Fylkesnr. angis med 2 nuller til slutt, eks. Hordaland = 1200
Emnekode Siffer 1-2 = hovedemne, siffer 3-4 = underemne	4	4 siffer, etter felles emneinndelingsnøkkel
Nivå 1 = Grunn nivå 2 = Videregående nivå 3 = Høyere nivå 9 = Uoppgitt nivå	1	Nivå 1 og 2 vurderes etter følgende kriterier: a. Gis tilbud om offentlig eksamen? b. Fins det paralleller i det offentlige skoleverket? c. Krav til forkunnskaper hos deltakerne d. Nivå på studielitteraturen e. Krav til lærer/ringleder. På høyere nivå (3) oppgis kun virksomhet der studieplanen er god kjent av universitet eller høgskole. Alle kurs skal nivåvurderes. Kurs som ikke lar seg plassere i 1-3 skal oppgis med kode 9.

Kursdeltakere, fordelt på alder og kjønn

Variabel	Lengde	Merknader
Antall menn	14-19 år	3
Antall menn	20-29 år	3
Antall menn	30-39 år	3
Antall menn	40-49 år	3
Antall menn	50-59 år	3
Antall menn	60- år	3
Antall menn	Uoppgitt, menn	4
Antall kvinner	14-19 år	3
Antall kvinner	20-29 år	3
Antall kvinner	30-39 år	3
Antall kvinner	40-49 år	3
Antall kvinner	50-59 år	3
Antall kvinner	60- år	3
Antall kvinner	Uoppgitt, kvinner	4
		I dette feltet registreres deltakere som ikke er oppgitt med alder.
		Se kommentaren ovenfor

Kursdeltakere finansiert etter §24 ("særlige behov")

Inndeling i 4 grupper (ihht. Voksenopplæringsloven §24):

- 1 = funksjonshemmede
- 2 = personer med særlig svak førstegangsutdanning
- 3 = fremmedspråklige
- 4 = personer med særlige omsorgsforpliktelser.

Antall menn, funksjonshemmede	4
Antall kvinner, funksjonshemmede	4
Antall menn, særlig svak førsteg. utdanning	4
Antall kvinner, særlig svak førsteg. utdanning	
Antall menn, fremmedspråklige	4
Antall kvinner, fremmedspråklige	4
Antall menn, særlige omsorgsforpliktelser	4
Antall kvinner, særlige omsorgsforpliktelser	4

Kursets gjennomføring

Variabel	Lengde	Merknader
Kursets varighet, "FRA"	10	Dato, format dd.mm.åååå. Her kan eks. første møtedato iflg. opprops-/fremmøtelisten være grunnlaget.
Kursets varighet, "TIL"	10	Dato, format dd.mm.åååå. Her kan eks. siste møte dato iflg. opprops-/fremmøtelisten være grunnlaget.
Antall kurstimer med lærer	4	
Antall kurstimer uten lærer	4	
Tidspunkt når kurset holdes	1	
1 = Dagtid		
2 = Kveldstid		
3 = Kombinert dag/kveld		
Kurs med tilbud om eksamen eller sertifisering	1	
1 = Offentlig eksamen		
2 = Annen godkjent eksamen eller sertifisering		
3 = Interne prøver		
4 = Tilbud om fagprøve etter § 3-5		
9= Ingen eksamen eller avsluttende prøver		Kurs som ikke plasseres i kode 1-4 <u>skal</u> gis kode 9.

Økonomi/finansieringsform

Studieforbundene kan enten oppgi bevilget beløp knyttet til kurset, eller en kode (f.eks. tallet 1) for å vise hva slags type tilskudd som er brukt for å finansierer kurset. Der kurset er finansiert med flere typer tilskudd, f.eks. ordinært tilskudd + §24-midler, skal dette synliggjøres.

Variabel	Lengde	Merknader
Samlede kurskostnader	7	
Samlet deltakeravgift	7	
Ordinært tilskudd etter kap. 254, post 70	7	
Særtilskudd etter kap. 254, post 70, etter §24	7	Finansiering for personer/grupper som krever ekst ra ressurser
Tilskudd etter kap. 254, post 70	7	Tilskudd til studieringer på høyere nivå
Tilskudd etter avviksordningen, §8	7	Tilskudd som gis til grunnskole/ videregående opplæring som er fullfinansiert av kommunen/ fylkeskommunen
Tilskudd etter kap. 258 post 21, kurs for representanter for tilsatte i arbeidslivet	7	Tillitsmannsopplæring
Andre tilskudd 1 = Fagprøve etter § 3-5 finansiert på annen måte enn med ordinært tilskudd etter kap. 254, post 70	7	

Kjennemerker i data fra fjernundervisningsinstitusjonene

Variabel	Lengde	Merknader
Kursidentifikasjon	5	Normeringsnr. gitt i sentral normering
Studium/kurskombinasjon I	1	Kodefelt. Hvorvidt kurset er en del av større studium: 1 = Ja 2 = Nei
Emnekode	4	4 siffer, etter felles emneinndelingskatalog
Nivå	1	1 = Grunnskoles nivå 2 = Videreg. skoles nivå 3 = Høyskole/univ. nivå 9 = Uspesifisert
Normerte studietimer	5	Heltall
Type tjeneste som tilbys	1	1 = Ordinær brevinnsending 2 = Telefonkommunikasjon 3 = Elektronisk komm. 9 = Annet
Antall obligatoriske kommunikasjoner	3	Heltall
Antall frivillige kommunikasjoner	3	Heltall
Eksamen	1	1 = Tilbud om off. eksamen 2 = Tilbud om internt eks. 3 = Ingen eksamen
Undervisningsinstitusjonsnummer	4	Skolekode, fire siffer
Deltakers bostedskommune	4	Kommunenr, 4 siffer
Studium/kurskombinasjon II	1	Kodefelt. Hvorvidt deltak. faktisk tar kurset som en del av et større studium: 1 = Ja 2 = Nei
Kjønn	1	Kodefelt 1 = Mann 2 = Kvinne
Alder	4	Fødselsår
Startdato	10	Datofelt; dd.mm.åååå

Variabel	Lengde	Merknader
Sluttdato 75%	10	Datofelt; dd.mm.åååå
Sluttdato 100%	10	Datofelt; dd.mm.åååå
Offentlig tilskudd	1	Kodefelt
Kurspris I	6	Fastsatt kurspris
Kurspris II	6	Hva deltakeren faktisk betaler (tar høyde for ulike rabattord./prispåslag)
Elevgruppe	1	Kodefelt : 1 = Enkeltelev 2 = Kombinert elev 3 = Brevring 9 = Annet
Markedsgruppe	1	Hvem som betaler for opplæringen: 1 = Deltakeren selv 2 = Bedrift/etat 3 = AMO 9 = Annet
Antall gjennomførte oblig. kommunikasjoner	3	Angir hvor mange av de obl. komm. deltakeren faktisk har gjennomført

Emneinndeling for rapportering av kursvirksomhet

For rapportering av kursets emne/fag skal firesifrede underemneinndelingen brukes, og ikke to sifrede hovedemneinndeling. Hovedemneinndelingen gjengis likevel i denne katalogen for å vise logikken i emneinndelingen.

Hovedemneinndelingen består av 11 grupper.

01	Språkfag
02	Estetiske fag og håndverksfag
03	Humanistiske fag, tros-, og livssynsfag
04	Samfunnsfag
05	Organisasjons- og ledelsesfag
06	Økonomi og IKT-fag
07	Helse-, sosial- og idrettsfag
08	Samferdsels- og kommunikasjonsfag
09	Realfag, industri- og tekniske fag
10	Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag
11	Tjenesteyting og servicefag

Ut ifra ovenstående hovedemneinndeling vil plasseringen av underemner være slik:

01. Språkfag

0101	engelsk
0102	fransk
0103	tysk
0104	spansk
0105	italiensk
0106	russisk
0107	norsk som hovedspråk
0108	norsk som 2. Språk (tilsvarer faget "norsk for fremmedspråklige elever")
0109	samisk
0110	tegnspråk
0111	blindeskrift
0112	språkvitenskap (fonetikk, lingvistikk, filologi)
0199	andre språk

02. Estetiske fag og håndverksfag

0201	(utgått nummer)
0202	(utgått nummer)
0203	(utgått nummer)
0204	(utgått nummer)
0205	teater, revy og drama
0206	folkedans
0207	foto
0208	filmfoto, video, TV, lyd- og lysteknikk
0209	tegning, maling, grafikk
0210	tekstil
0211	tre (lafting, interiør, møbelsnekker og båtbygging skal registreres her)
0212	metall
0213	keramikk
0214	Dans
0215	kunsthåndverk
0216	kunst og kultur
0217	kostymer, design
0218	scenografi
0219	formingsfag
0230	musikk

0231	instrumentalopplæring
0232	samspill
0233	sang, vokalmusikk og kor
0234	musikkteori
0298	andre estetiske fag
0299	andre håndverksfad

03. Humanistiske fag, tros- og livssynsfag

0301	historie
0302	filosofi
0303	litteratur (skriving og skriveverksted skal registreres her)
0304	etikk
0305	ideologi
0306	kristendom
0307	slektsgranskning
0308	arkeologi
0398	andre humanistiske fag
0399	andre tros- og livssynsfag

04. Samfunnsfag

0401	sosiologi (interkulturell forståelse og u-landskunnskap skal reg. her)
0402	sosialøkonomi
0403	psykologi
0404	statsvitenskap
0405	jus
0406	pedagogikk og undervisning
0407	informasjon og medier
0408	nærmiljø/lokalsamfunn
0409	journalistikk
0410	forberedelser til pensjonisttilværelsen
0499	andre samfunnsfaglige emner

05. Organisasjons- og ledelsesfag

0501	organisasjonskunnskap
0502	tale- og debatteknikk
0503	tillitsvalgte i frivillige organisasjoner
0504	tillitsvalgte i arbeidslivet
0505	kurs for folkevalgte
0506	politisk skolering
0507	arbeidsmiljø/verneombud
0508	instruktør-, trener- og lederutdanning (<u>idrettsteori</u> skal registreres her)
0599	andre organisasjons- og ledelsesfag

06. Økonomi- og IKT-fag

0601	bedriftsøkonomi
0602	kasserer, regnskapsutdanning
0603	revisor
0604	salg og markedsføring
0605	varehandel
0606	forsikring/bank
0607	sekretær, administrasjon og personal forvaltning
0608	EDB-operativsystemer
0609	Programmering, systemering og digitalteknikk
0610	Tekstbehandling, regneark, grafikk
0611	informasjonsteknologi (IT) og annen elektronisk kommunikasjon
0612	elektronisk og grafisk design
0698	andre økonomiske fag
0699	andre IKT-fag

07. Helse-, sosial- og idrettsfag

0701	helseopplysning/kosthold
0702	helse og omsorg
0703	førskole-, barnehagefag
0704	førstehjelp
0705	svangerskapskurs
0706	sosialpolitiske emner og rettigheter
0720	idrettsfag
0721	ballidrett (fotball, håndball, o.l.)
0722	vinteridrett (ski, snø, o.l.)
0723	friidrett
0724	vannsport (svømming, sjøsport, livredning, dykking, seiling o.l.)
0799	andre helse-, sosial- og idrettsfag

08. Samferdsels- og kommunikasjonsfag

0801	veitrafikkopplæring
0802	maritim trafikkopplæring, kyst- og sjøfartsfag
0803	luftfart trafikkopplæring
0899	andre kommunikasjons- og samferdselsfag

09. Realfag, industri- og tekniske fag

0901	matematikk
0902	fysikk
0903	kjemi
0904	biologi
0905	geografi og geologi
0906	maskinteknikk
0907	elektroteknikk
0908	kjemiteknikk
0909	bygg og anlegg
0910	mekanikk, bil/mc/motor
0911	jern og metall
0912	næringsmiddel
0998	andre realfag
0999	andre industri- og tekniske fag

10. Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslivsfag

1001	jordbruk
1002	hagebruk, plantekultur og plantevern
1003	skogbruk
1004	husdyrhold
1005	jakt
1006	fiske og havbruk
1007	miljøvern
1020	friluftslivsfag
1099	andre naturbruk, økologi- og miljøvernsfag

11. Tjenesteyting og servicefag

1101	hotell, restaurant, og storkjøkken
1102	reiseliv (eks. reiseleder, guide, bygdeturisme)
1103	hud-, kropps- og skjønnhetspleie
1104	husstell og rengjøring
1105	vaktmesteropplæring
1199	andre tjenesteytings- og servicefag (eks. "service i offentlig virksomhet")

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Notater

97/20 Prosjektrapport, Voksenopplæringsprosjektet
1995-1996. Thorstein Ouren og Torgeir Vik,
ISSN 0806-3745)

Aktuell utdanningsstatistikk (AU)

Nr. 5/1998 Voksenopplæring i Norge, Nøkkeltall
1998. ISSN 1500-4295
Nr. 6/1999 Voksenopplæring i Norge,
ISSN 1500-4295, F-4077/99
Nr. 6/2000 Voksenopplæring i Norge, Nøkkeltall
2000. ISSN 1500-4295, F-4105/00
Nr. 5/2001 Voksenopplæring i Norge 2001. ISSN
1500-4295, F-4116/01
2002 Utdanningsbarometeret 2001.
ISSN 1500-4295, F-4140

Ukens statistikk (US)

Nr. 96/34 Hver femte går på kurs i regi av
studieforbundene 1995
Nr. 97/17 Flest unge tar opplæring 1996
Nr. 98/18 Kun to kommuner uten kurs i regi av
studieforbundene 1997
Nr. 99/17 Færre på kurs i regi av studie-
forbundene 1998

Dagens statistikk

29.07.1999 Utdanningsstatistikk. Frittstående
fjernundervisningsinstitusjoner, 1998
04.05.2000 Utdanningsstatistikk. Studieforbundenes
opplæringsvirksomhet, 1999
21.05.2001 Utdanningsstatistikk. Studieforbundenes
opplæringsvirksomhet, 2000
14.05.2001 Utdanningsstatistikk. Frittstående
fjernundervisningsinstitusjoner, 2000
24.04.2002 Utdanningsstatistikk. Studieforbundenes
opplæringsvirksomhet, 2001
26.04.2002 Utdanningsstatistikk. Frittstående
fjernundervisningsinstitusjoner, 2001
02.05.2003 Utdanningsstatistikk. Studieforbundenes
opplæringsvirksomhet, 2002
07.05.2003 Utdanningsstatistikk. Frittstående
fjernundervisningsinstitusjoner, 2002

De sist utgitte publikasjonene i serien Norges offisielle statistikk

Recent publications in the series Official Statistics of Norway

- C 731 Skogstatistikk 2001 *Forestry Statistics 2001*. 2002. 61s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5184-2
- C 732 Overnattingsstatistikk 2001 *Accommodation statistics 2001*. 2002. 14s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5190-7
- C 733 Regnskapsstatistikk 1999. Aksjeselskaper *Accounts Statistics 1999. Joint- Stock Companies*. 2002. 50s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5192-3
- C 734 Bruk av IKT næringslivet 2001 *Use of ICT in enterprises 2001*. 2002. 17s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5199-0
- C 735 Kulturstatistikk 2001 *Culture Statistics 2001*. 2002. 131s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5201-6
- C 736 Jordbruksstatistikk 2001 *Agricultural Statistics 2001*. 2003. 127s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5207-5
- C 737 Internett-målingen 2002 *The Internet Survey 2002*. 2002. 22s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5209-1
- C 738 Strukturstatistikk for samferdsel og reiseliv 2000 *Structural Transport and Tourism Statistics 2000*. 2002. 59s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5211-3
- C 739 Kriminalstatistikk 2000 *Crime Statistics 2000*. 2003. 117s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5214-8
- C 740 Innenlandske transportytelser 1946-2001 *Domestic Transport performances 1946-2001*. 2002. 35s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5218-0
- C 741 Handelsflåten 2001 *The Norwegian Merchant Fleet 2001*. 2003. 26s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5226-1
- C 742 Olje- og gassvirksomhet 3. kvartal 2002. Statistikk og analyse. *Oil and Gas Activity 3rd Quarter 2002. Statistics and analysis*. 2002. 122s. 130 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5229-6
- C 743 Ferieundersøkelsen 2001 *Holiday Survey 2001*. 2003. 26s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5232-6
- C 744 Hurtigruta 2001 *The Coastal Express Liner Bergen-Kirkenes*. 2003. 19s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5234-2
- C 745 Lastebiltransport. Nasjonal 1993-2001. Internasjonal 1996-2001 *Road Goods Transport. National 1993-2001. International 1996-2001*. 2003. 38s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5236-9
- C 746 Census of Agriculture 1999. 2003. 202s. 230 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5239-3
- C 747 Kvartalsvis investeringsstatistikk - industri, bergverksdrift og kraftforsyning 1998-2002 *Quarterly Investment Statistics - Manufacturing, Mining and Quarrying and Electricity Supply 1998-2002*. 2003. 39s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5243-1
- C 748 Arbeidskraftundersøkelsen 2001 *Labour Force Survey 2001*. 2003. 72s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5246-6
- C 749 Inntektsstatistikk for personer og familier 1999-2000 *Income Statistics for Persons and Families 1999-2000*. 2003. 60s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5248-2
- C 750 Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger 2000 *Income and Property Statistics for Households 2000*. 2003. 93s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5250-4
- C 751 Norwegian Standard Classification of Education. Revised 2000. 2003. 209s. 230 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5256-3
- C 752 Utenrikshandel 2001 *External Trade 2001*. 2003. 153s. 190 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5259-8
- D 188 Kvartalsvis ordrestatistikk for industrien *Quarterly Statistics on New Orders 1996-2002*. 2003. 30s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6224-0
- D 189 Dødsårsaker 1991-2000 *Causes of Death 1991-2000*. 2003 76s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6235-6
- D 242 Kvartalsvis lagerstatistikk for industrien 1996-2002 *Quarterly Statistics on Stocks 1996-2002*. 2003. 26s. ISBN 82-537-6366-2